

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

Academic Leadership of School Administrators Affecting the Effectiveness of Learning Management in Schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1

อรรถพล ประเสริฐสังข์¹ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ² ดร.ประภัสร์ สุภาสอน³
Autthaphon Prasetsang¹ Dr.Penphaka Panjana² Dr.Prapat Supasorn³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ หาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 340 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 70 คน และครูผู้สอน จำนวน 270 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 2 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.891 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.315 – 0.857 ด้านที่ 2 ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.821 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.324 – 0.892 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ t – test, One – Way ANOVA, ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product – Moment Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Course teacher in Master of Education Program And Doctor of Education Program in Educational Administration

Sakon Nakhon Rajabhat University

³ข้าราชการบำนาญ

³Pensioner

*ผู้ติดต่อ, อีเมลล์: อรรถพล ประเสริฐสังข์, autthaphon9630@gmail.com

รับเมื่อ 3 มีนาคม 2566 แก้ไข 17 เมษายน 2566 ตอรับ 19 เมษายน 2566

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากร (X_3) การบริหารหลักสูตรและการสอน (X_4) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน (X_1) และการสร้างบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ (X_2) โดยมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ร้อยละ 66.50 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.33664

5. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากร การบริหารหลักสูตรและการสอน การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน และการสร้างบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้

ABSTRACT

The purposes of this research were to examine, compare, determine the relationship, and identify the predictive power of school administrators' academic leadership affecting the effectiveness of learning management in schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1. The sample group, obtained through multi-stage random sampling, consisted of 70 school administrators and 270 teachers in schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1 in the academic year 2022, yielding a total of 340 participants. The tool for data collection was a set of rating scale questionnaires with two aspects. The first aspect covered school administrators' academic leadership with the reliability of 0.891 and the predictive power ranging from 0.315 to 0.857. The second aspect contained the effectiveness of learning management in schools with the reliability of 0.821 and the predictive power ranging from 0.324 to 0.892. The statistics for data analysis were percentage, means, and standard deviation. In hypothesis testing, t-test, One-Way ANOVA, Pearson's Product-Moment Correlation, and Stepwise Multiple Regression Analysis were employed.

The research results were as follows:

1. The academic leadership of school administrators and the effectiveness of learning management in schools, as perceived by participants, were at a high level.
2. The overall academic leadership of school administrators and the effectiveness of learning management in schools as perceived by participants, classified by position, differed at the level of 0.01 level of significance, whereas there was no variation in terms of school sizes and work experience,
3. The academic leadership of school administrators and the effectiveness of learning management in schools, as perceived by participants, had a positive relationship at the level of 0.01 significance.
4. The four aspects of academic leadership of school administrators, including teacher and personnel quality development (X_3), curriculum and instruction administration (X_4), setting school vision, mission, and goals statements (X_1), and creating a conducive learning atmosphere (X_2), could predict the effectiveness of learning management in schools at the level of 0.01 significance with the predictive power at a 66.50 percent and a standard error of estimate of ± 0.33664 .

5. Guidelines for developing academic leadership of school administrators and the effectiveness of learning management in schools consisted of four aspects, including 1) teacher and personnel quality development, 2) curriculum and instruction administration, 3) setting school vision, mission, and goals statements, and 4) creating a conducive learning atmosphere.

Keywords: Academic Leadership, Effectiveness of Learning Management

บทคัดย่อ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียนทั้งในด้านการกำหนดภาระงานของโรงเรียนที่ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การออกแบบการเรียนการสอน การนิเทศติดตามผลการเรียนการสอน การให้ความสนใจความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน รวมทั้งการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน (กาญจนา สุระคำ, 2562, หน้า 1) ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีส่วนสำคัญที่จะต้องบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ส่งผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมากและพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นคนที่สำคัญที่สุดในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จที่สูงขึ้นของนักเรียนและมีอิทธิพลต่อระดับประสิทธิผลและประสิทธิผลของการดำเนินงานในโรงเรียน (อัศนีชัย สุกิจใจ, 2560, หน้า 27)

ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในทุกระดับ ครูผู้สอนจะต้องมีกลไกในการนำเอาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในเนื้อหาสาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอน มาสร้างความสอดคล้องให้เกิดความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยการใช้ทักษะกระบวนการคิด การจัดการ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งในปัจจุบันได้มีการส่งเสริมพัฒนาครู เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ทั้งด้านการแสดงความคิดเห็น การอภิปราย การค้นคว้าหาความรู้ การสร้างองค์ความรู้ การได้ลงมือปฏิบัติจริง การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิด มีกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 23)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ และครูผู้สอนควรจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิผล ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของการจัดการศึกษา และที่สำคัญที่สุด คือ คุณภาพและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่จะเกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารงานวิชาการ ควบคู่ไปกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้บรรลุผลต่อไป

คำถามการวิจัย

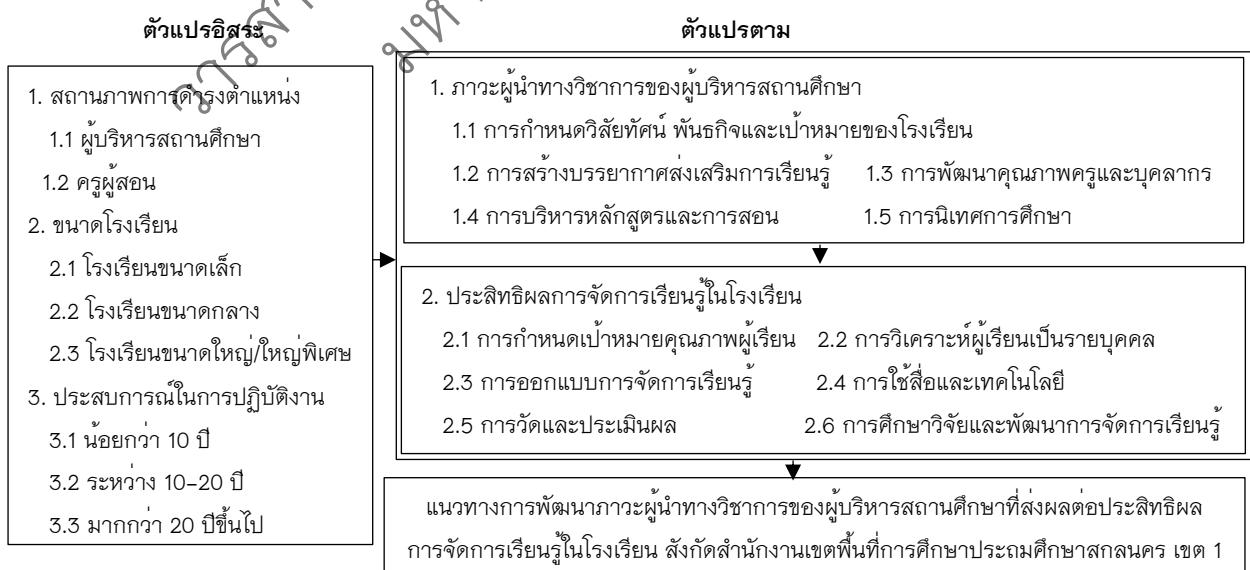
1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านใดบ้างที่มีอำนาจพยากรณ์ ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
5. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
5. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 2,036 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 157 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,879 คน จากทั้งหมด 175 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน ได้เกณฑ์กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ จำนวน 327 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 340 คน จากนั้นผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607 – 610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43) และผู้วิจัยได้สุ่มโรงเรียนเพื่อกำหนดเป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 40 ของโรงเรียนแต่ละขนาด โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 70 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแนวตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย 1) สถานภาพการดำรงตำแหน่ง 2) ขนาดโรงเรียน และ 3) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ได้จากการสังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน จำนวน 6 ด้าน โดยตอนที่ 2 และตอนที่ 3 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา/ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนน 5 คะแนน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา/ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก มีค่าคะแนน 4 คะแนน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา/ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนน 3 คะแนน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา/ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน อยู่ในระดับน้อย มีค่าคะแนน 2 คะแนน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา/ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าคะแนน 1 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการเก็บข้อมูลผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเก็บข้อมูลโดยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ทางไปรษณีย์ และแบบออนไลน์
3. ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วรวบรวมแบบสอบถามแล้วนำไปลงรหัส
4. ประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total Correlation) ของเพียร์สัน (Pearson) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient)
3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน
 - 3.1 สมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
 - 3.2 สมมติฐานข้อ 2 ใช้สถิติการทดสอบค่าสถิติที่ (t - test) ชนิด Independent Samples
 - 3.3 สมมติฐานข้อ 3 และ 4 ใช้สถิติทดสอบเอฟ (F - test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) หรือ LSD วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ตามความเหมาะสม
 - 3.4 สมมติฐานข้อ 5 ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient)
 - 3.5 สมมติฐานข้อ 6 ใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า
 - 2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 - 2.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวม ไม่แตกต่าง
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .812
4. ผลการหาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน พบว่าตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน พบว่า มีจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยรวม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .01 คือ การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากร (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ เท่ากับ .397 รองลงมา คือ การบริหารหลักสูตรและการสอน (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ เท่ากับ .233 การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน (X_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ เท่ากับ .199 และการสร้างบรรยากาศ ส่งเสริมการเรียนรู้ (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ เท่ากับ .170 ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ด้านนี้ สามารถร่วมกัน พยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้ร้อยละ 66.50 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ $\pm .33664$

5. แนวทางการพัฒนา ผู้วิจัยนำภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านที่สามารถพยากรณ์ ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน มีจำนวน 4 ด้าน ที่ต้องได้รับการพัฒนา สามารถสรุปจากคำสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

5.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีการกำหนดเป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน เป็นผู้นำในการสร้างความเข้าใจ ความเชื่อมั่นและทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการสื่อสารกับชุมชน ผู้ปกครองให้ได้ทราบถึง พันธกิจหลักหรือเป้าหมายของโรงเรียนและให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ

5.2 การสร้างบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมจากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม และจัดบรรยากาศเป็นแหล่งเรียนรู้ การเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ หรือศึกษาดูงานจากโรงเรียนอื่น ๆ ที่ประสบ ผลสำเร็จ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน รวมทั้งพัฒนา โรงเรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการส่งเสริม สนับสนุน จัดระดมทุนทรัพยากร ในการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้ครู เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาร่วมกัน และส่งเสริมให้ครูได้จัดกิจกรรม โครงการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

5.3 การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากร

ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำโครงการหรือส่งเสริมให้ครูได้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาตนเอง ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาวิชาชีพครูตลอดจนมีการวัดผลและประเมินผลการทำงานของครูผู้สอน อยู่สม่ำเสมอ เพื่อให้ครูผู้สอนได้มีการพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนา คุณภาพของผู้เรียน มีการจัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม วัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เข้าเยี่ยมชม ห้องเรียน รวมถึงเหตุการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และประเมินผลการทำงานของครู เพื่อพัฒนาและปรับปรุง การเรียนการสอนของครูผู้สอน พร้อมทั้งพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

5.4 การบริหารหลักสูตรและการสอน

ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับ ติดตาม วัดและประเมินผลหลักสูตร มีการวิเคราะห์หลักสูตรที่มีการ เปลี่ยนแปลง มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ศึกษาองค์ความรู้ ให้คำแนะนำกับครูผู้สอนในการจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ รวมถึงการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้มีความทันสมัยตามความต้องการของชุมชนและเพิ่ม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรภายนอกเข้ามาสืบบทบาทในการให้ความรู้เกี่ยวกับ หลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยพร บุญใบ (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของ หยาตทิพย์ ชีซอง (2564, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า

2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิจัยของ ประยงค์ ศรีโทมิ (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลนิชา ศิลพงษ์ (2564, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และผลการวิจัยของ ฤทธิศักดิ์ สุวรรณไตรย์ (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.812 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สาวิตรี มาตขาว (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของ

ครูผู้สอน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .740

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน พบว่ามีจำนวน 4 ด้าน สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยรวม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากร (X_3) การบริหารหลักสูตรและการสอน (X_4) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน (X_1) และการสร้างบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ (X_2) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปวีณา คำชมพู (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครูและด้านผู้เรียน ที่สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 47.80 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 3.8738

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก แสดงว่า ผู้บริหารควรนำภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน มาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้เข้มข้นมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบอื่นที่มีผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพิ่มเติมในบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.2 ควรมีวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำด้านตัวแปรอื่น ๆ ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน

2.3 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา สุระคำ. (2562). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ชลนิชา ศิลพงษ์. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประยงค์ ศรีโหม้. (2561). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปวีณา คำชมภู. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปิยพร บุญใบ. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ฤทธิศักดิ์ สุวรรณไตรย์. (2560). *ปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สาวิตรี มาตรขาว. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- หยาดทิพย์ ซีซอง. (2564). *ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อัคนีย์ สุกิจใจ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา Academic Leadership of Academic Administrator*. *วิจัยพุทธศาสตร์*. 1, 23 – 37.